

EDINOST

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanih ob torkih, četrčkih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obajno izdanje stane: za jeden mesec . f. — 30, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . . . 2.40 „ „ . . . 4. — za pol leta . . . 5. — „ „ . . . 8. — za vse leto . . . 10. — „ „ . . . 16. — Na naročbe brez priložne naročnine se ne jemlje ozir.

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 2 nč., v Gorici po 3 nč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 2 nč., v Gorici 4 nč.

Oglaš se račun po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega tiskanih vrstic. Pošilane osmrtnice in javnozahvale, domači oglašitvi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravnništvo ulica Caserma 13. Odprto reklamacije se proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorako.

„V edinosti je moč!“

Torej nič slovenskega!

Kolik kontrast, med uvodnim člankom v večernem izdanju od minolega torka in današnjim! Piščodim oni članek širila so se nam prva v zavesti, da smo v kratki dobi par desetletij ustvarili dokaj v osiguranje narodnega obstanka svojega, in da smo to, kar smo ustvarili, ustvarili iz sebe, brez ptuje pomoči, da: vkljub uplivu in sili različnih činiteljev, od katerih smo zavani. Gotovo ne pretiravamo, ako trdimo, da je narodni slovenski doprinesel prave čudeže na polju prosvete, ako jemljemo v poštev na jedni strani njega siromaštvo in maloštevilnost, na drugi strani pa velika nasprotstva in kupe zaprek, katere mu je premagovati. Naše delo, dovršeno na polju prosvete, je res toli ogromno, da imponuje tudi našim množičnim nasprotnikom. Da je res tako, priča nam okolnost, da je vedenje naših nasprotnikov nasproti nam v današnjih dneh povsem drugačno, nego je bilo v prejšnjih časih. Nekdaj so nas zasmejevali in se nam rogali — danes se jese in ne morejo prikriti svojega sovraštva do nas. Zasmehovanje premenilo se je v pe-nečo jeno.

Se svojim lastnim delom smemo biti torej zadovoljni; drugače je s našim političnim življenjem v sedanjosti — to pa je žalostno, da Bog pomagaj. Ti dve resnici moramo imeti pred očmi, ako hočemo razumeti kontrast, ki se kaže v pojavih slovenskih glasil od danes do jutri, ako hočemo razumeti, da se danes radujemo na dovršenem zares ogromnem narodnem delu, a jutri zopet jadicujemo na žalostnem položaju naroda slovenskega. Pri nas Slovenih menjata avitluba in senca sleherni hip.

Minoli terek smo se torej veselili na dovršenem narodnem delu, radovali smo se na resnici, da se naš narod gledé duševnih svojstev toli odlikuje mimo naših avstrijskih Italijanov, danes pa nam je toliži na bednem političnem položaju našem. Politiški odnosi naši so zares taki, da bi se človek kar sjo-kal. Dopustili smo v svoji kratkovidnosti, da je ptuja, nam sovražna roka zasajala med nami prepri po geslu: divide et impera; tr-gati smo se jeli med seboj v veliko veselje vsem onim, ki nam ne žele dobro. Namesto da bi bili organizovani v jedno trdno falamo, ločili smo se v dve četi, kateri se truditi v potu svojega obraza, da mečeti jedna drugi polena pod nogo. V svoji strasti smo izpo-stavili vsemu svetu na ogled vse svoje sla-bosti in pri tem svojem herostratiškem po-četju smo le preradi puščali in vida svoje nasprotnike in njih zlobne nakane. A vse to bi ne šlo bilo toliko hudo, da je ta narodni požar ostal lokalizovan ali omejen na naše domače pokrajine in da bi se vsaj pred vna-

njim svetom kazal naš narod kot trdna ce-lota. Ali tudi ta želja se nam ni izpolnila: naš domači prepri meče svojo senco tudi v državni zbor! Tudi v parlamentu, kjer naj bi naši zastopniki skupno, složno in brezobzirno zastopali koristi — in le to! — svojega naroda, tudi tam so se razdvojili; mesto da se kot jeden meč po-stavijo po robu tistemu nesrečnemu voditelju konservativcev in „tudislovenskemu“ poslancu, kateri ni imel nikdar erca do svojih slo-venskih volilcev, amatraro nekateri naši zastopniki za svojo dolžnost braniti tega moža kot uzor-parlamentararca in vzgled državniške modrosti. Vsaj tako zveni iz tiste nesrečne „zaupnice“, katero so naročili s Dunaja doli v ta namen, da paralizirajo sleherni možato besedo zavednih in odločnih slovenskih mož, zaupnice, katero smo občutili kakor plusko v obraz našemu narodnemu programu.

Kdo nas bode spoštoval pri tah razme-rah? Kakov ugled naj ima slovenska dele-gacija na Dunaju, ako se nekateri poslanci prav ponujajo za službo priprostih podaja-čev, ako menijo, da so dovršili Bog zna kako patrijotičko delo, ko so na glasen način pokazali svoje nasprotstvo do svojih, morda nekoliko manj „državniških“, zato pa tembolj odločnih tovarišev?

Ali ne znači načelo, da treba ohraniti sedanje poestno stanje, golo zanikanje na-šega narodnega programa — kaj programa: naše nage narodne eksistencije? In temu na-čelu so ne le pritrdili nekateri naši poslanci, am-pak proslavljajo še onega moža, ki je se svojo mogočno besedo uveljavil to načelo — pro-slavljajo ga še kakor da je dovršil veliko patrijotičko delo. Kako je že rekel baron Morsey pri razpravi o valutnem zakonu? Ako tulijo volkovi, to razumem; ali ako se jim pridružijo tudi ovce, kažejo s tem, da so res ovce!

Kako si smemo nadejati u, leda, ako se zametujemo sami; kako naj nas spoštujejo drugi, ako sami in odločno ne zahtevamo spoštovanja? Dotični poslanci očitajo sicer svojim manj „državniškim“ tovarišem, da so ti poslednji se svojim „lehkomisljenim“ činom napravili ugled in upliv, toda mi vprašamo gospodo, ki je ostala v koaliciji, k je je nje upliv? Pokažejo naj nam jedno samo mr-vico, katero bi mogli smatrati kot pridobitev za dobo koalicije? Prosimo, stopite na dan, saj mi nismo tako trdovratni in se damo po-uditi! Z gimnazijem v Kranji pa se nam ni- kar ne oglašajte, kajti vprašanje zopetne otvoritve tega gimnazija je bilo dognano pred izveličavno dobo koalicije.

Mesto slovenskih šol v Trstu in Gorici dobili smo tisti glasoviti govor naučnega mi-nistra, ki je kakor moreča slana poparil vse naše nade; siromašnim Korošcem pa se, ka-

Savi. Na mestu pa, kjer se gora dotika Save, so bregovi bolj strmi, divji, klanci ožji, po-toki manjši, a gozd gostejši. Pred precej strmo zaseko mej dvema brdoma stoji tik Save samotni breg, pokrit z nizkim hrastovjem, gabri, malinami, trnjem, češminjem in praprotoju.

Na severu deli ta breg od gore glavna cesta, držeča od Zagreba, na jugu teče Sava tako, da se voda dotika okrajkov nizke šume. Breg ni visok, toda dolg. Od vasi na istočni strani vzdiga se narahlo rekel bi na stopnice, a na zapadu se pomalem izgublja do ceste, katere se iza brda zopet vije ob vodi; a na jugu in severu je strm, nepristopen. Na rav-nem hrbtu brega moli na istočni strani gla-vica, a iza nje sam grad Sosed, kateri je samo po tem trden, ker stoji na samem. Grad je veliko zidanje na četvero oglov in dvoje nadstropij; tu so gosposka stanovanja, tu stara pivnica, tu podzemne temnice, mali nizki prostori od kamena, do katerih ne pride niti žarek božje svetlobe. Od gradu dalje

kor v zasmeh, imenujejo „poetiško“ nadah-neni šolski nadzorniki, kateri, jahajoč svojega „pegaza“, oznanjujejo evangelij, da je sloven-stvo smaj, katerega treba poteptati.

Tudi v poslednjem času smo dobili Slo-venoci nov dokaz o veliki naklonjenosti koa-licije do nas. Novo poštno poslopje tržaško je dobilo svoje napise. Svojedobno smo opo-zarjali sosebno g. posl. Kluna — izzvani v to po ljubljanskem „Slovencu“ —, da zahteva čast vsega naroda slovenskega in hrvatskega, da dobi imenovano poslopje tudi slovenske oziroma hrvatske napise, in to še z ozirom na dobrih 50000 tržaških Slovanov, potem pa s ozirom na okolnost, da tudi Kranjska spada v področje poštnega ravnanstva; v pod-ročje finančne direkcije — katera oblast se tudi nastani v novem poslopju — pa vsa Primor-ska, ki je po ogromni večini slovenska.

Minoli teden so se pa napravili ti-le na-pisi zlatimi bleščečimi črkami: „K. k. Post-u. Telegrafen-Anstalt“, „Imp. reg. Poste e Telegrafi“, „K. k. Finanz-Behörden“, „Imp. reg. Decasteri di Finanza“. Kakor vidite, za slovenščino ni bilo prostorka. Odkrito bodi povedano, da pri vsem svojim skeptičizmu nikakor ne bi bili pričakovali takega preziranja. Okolnost sama na sebi, da nismo dobili slovenskih na-pisov, nas še toliko ne peče, a peče nas ve-liko bolj, ker je to zopet nov dokaz, da tudi oni gospodje slovenski politiki, ki so v samo-zatajevanju prekoračili dopuščene meje koaliciji na ljubo in ki se so ločili od svojih tovarišev očetu iste koalicije na uslugo, da tudi oni naši gospodje nimajo prav nika-kega upliva v isti koaliciji. Žalostna bilanca njih „državniški modrosti“, zares!

Pač: koalicija nam je napisala na novo poštno poslopje velik slovenski napis, kate-rega pa treba čitati v duhu in ki se glasi: Nič slovenskega!

Politiške vesti.

Državni zbor. (Poslanska zbornica.) Včeraj je nadaljevala zbornica razpravo o proračunu. Na vrsto je prišlo ministerstvo poljedelstva. Predsedništvo nameruje baje še v tem mesecu dognati ostali proračun, trgo-vinske pogodbe in zakon o lokalnih železni-cah. Ako bi pa morda poslanci hoteli pre-prediti to nakano s posebnimi samostalnimi predlogi, obdržavale se bodo poleg osemurnih dnevnih še večerne seje. — Delegacije so snidejo dne 11. junija v Budimpešti.

Za Dalmacijo. Na povabilo grofa Har-racha sešli so se nedavno na Dunaju vi dalmatinski poslanci, da se posvetujejo, kako bi bilo možno povzdigniti materialno blago-stanje v Dalmaciji. Posvetovanja so se ude-ležili tudi nekateri zastopniki parobrodarske

sega na vse štiri strani kamenito zidovje, a na vaakem oglu je velik stolp, izmej katerih je najtrdnjši oni obli, kateri se dviga proti jugozapadu tik Save. V njem so nova pivnica, hlevi, čumnate za družino, stanovanja za vojščake, tu stoji tudi lepo število železnih lombard in dvocev. Proti vasi in zagrebški cesti je na istočni strani iskopana globoka jama, ograjena s pleteno ograjo. Na severni strani griča je osek klanec mej dvema br-dom. Brdi sta strmi, pokriva jih temnozelená šuma, iz katere moli tu pa tam kraj steze gola, siva skalina. Po klanci se vije bister potoček pod grmovjem po mahovitem kamenji, a ob potoku drži steza. Na več krajih se zagiblje brdo v gola, kamenita zakotja, in ako greš po tem potu naprej, kjer ne slišiš drugega, kot pluskanje vode in skrivnostno šumenje listja, odpira se ti rodovita dolinica, sredi katere se nad vodo rahlo pripogibajo arebernolistnate vrbe, a nad dolino stoji po gričih raztresene kočje vasi Dolje. Kjer se

družbe. Posvetovanja se bodo nadaljevala in se povabijo k istim tudi minister Kallay, po-veljnik mornarice baron Sterneck in županji raznih večjih mest po Dalmaciji. Ustanoviti hočejo baje posebno društvo v pospeševanje gospodarskih koristi v Dalmaciji, kateremu društvu bode sedež na Dunaju. Slednji čas je res, da se spomnijo krasne ali zapuščene in toli zanemarjene Dalmacije. Ta naša Dal-macija ima toli milo obnebe in toliko na-ravnih krasot, da bi lahko tekmovala z divno Nizzo, ako bi se le količkaj skrbelo za nje proevit, osobito pa za boljše zvezo z notra-njimi deželami. Mi želimo sveda blagi nakani grofa Harracha najboljši vspeh.

Nemški Schulverein je imel v nedeljo svoj redni občni zbor v Olomucu. Načelnik dr. Weillorf je naglašal, da so se dohodki v letu 1893 v primeri z letom 1892 pomnožili za 45.000 gld. Za šole, podpore, penzije in šolske zgradbe je društvo v minoletem letu potrošilo 231.242 gld. Načelnikov namestnik dr. Viktor Kraus je posebno tožil, da se tako malo nemških mladeničev posveti duhovskemu stanu, in še ono malo duhovnikov nemškega rodu da so navadno na slovanaki strani. — Koliko lepega denarja potrosijo ti naši Nemci v raznarodovanje naše slovenske dece! Naj le taje to, kolikor hočejo, vendar je res, da je nemškemu Schulvereinu v prvi vrsti namen pomemčevanje, kajti njih lastnim otrokom ne preti nevarnost od nobene strani. Po našem menenju je nemški Schulverein najnevarnejše politično društvo za nas avstrijske Slovence.

Štrajk na Moravskem. Položaj v Mo-ravski Ostrovici je vedno še jako resoben. V terek je sicer prišlo nekoliko delavcov v raznih jamah na delo, toda večraj so pri-čeli štrajkovati z nova. Vodje štrajkovcev so baje izjavili, da štrajk ne konča, dokler imajo še nekoliko sredstev na razpoloženje. S tem hočejo vsaj dokazati, da so premogarji dobro organizovani, ako že ne dosežejo družega. Nadejajo se, da se jim pridružijo premogarji v Sileziji in v tem slučaju bil bi štrajk za-res splošen.

S pokopališča in iz mestne bolnišnice umaknili so se vojaki. Izgredov ni bilo nikjer.

K glasovanju o valutnem zakonu. Ker ne bi hoteli nikomur delati krivice, kon-statujemo tu, da so nastopni slovenski po-slanci glasovali proti valutnemu zakonu: grof Alfred Coronini, dr. Ferjan-čič, Gregorčič, Gregorec, Klun, Kušar, Nabergoj, Pfeifer, Povše in Robič; odsotna sta bila Globočnik in Vošnjak. Potakem sta za valutne pred-loge glasovali grof Hohenwart in prof. Šuklje.

Ogrska. Liberalni listi se vedejo zopet samosvestno; zagotavljajo namreč, da so se

jenjava klanec, ropota nedaleč od ceste dvoje, troje lesenih mlinov, in ako pogledaš dalje v hladno goroko zaseko, vidiš, kako se stara cerkva svetega Martina mej brezovjem in akacijami naslanja ob sivo golo skalovje.

Čudna starica ta hišica svetega Martina, na pol lesena, kolikor se je vidi, na pol ka-menita v gorakem drobu. Od odzunaj ji vidiš sive stene, mala okenca, leseno očrnelo streho, mali stolp z velikim jabolkom. Na levi zija v kamenji globoka luknja, na desni zadaj so široke kamenite stopnice, a zgoraj gotiška vratica. Odtod greš lahko na goro. Pod stop-nicami stoji stara leca od surovega kamna na četvero oglov, a nad njo od novešče roke izklesana zvezda; pod njo vodijo te nizka vrata pred altar priproste cerkvice. Tiho je tu, toliko da te ni groza. Izmej kamenja prodre časi solnčni žarek v votlino, tu pa tam poganja iz pečine kaka rastlina, lastavice in netopirji švigajo okoli cerkvice.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

45

Kmetaki upor.

Spisal Argus Šenoa. Preložil I. P. Planinski. — Ambrož osepne.

— Da vidimo! reče poljubivši sinaho v čelo, z Bogom, hčerka! Treba na posel.

X.

V tistem kotu, kjer se reka Krapina, prišedši s severa, izliva v Savo, raztegajo se skrajni zapadni bregovi zagrebške gore. Na kraju zadnjega rebra, segajočega do reke Save, stoji Sosedgrad, katerega je kralj Karol Robert sezidal že okoli leta 1316. Za svojo stolico in za obrambo tega kraja. Od Zagreba pa do Sosega cepi se gorovje v nizke griče in bregove, pokrite z vasi in sili, vinogradi in pašniki, a za temi se vzpenja temnejša gozdna gora, katere vrhovi se v rahlo zavrtih értah odbijajo od sinjega neba. Mej dolinami hité mali potočki po hladnih klancih proti

po avdienciji ministrskega predsednika Wekerle stvari zasukale v prilgo civilni poroki. „N. Fr. Presse“ piše, da je cesar pri- volil, da se vrne omenjena predloga v po- slansko zbornico in od tu sopet pred zbor- nico magnatov. Isti list trdi, da pri drugem glasovanju vsprejme tudi magnatska zbornica civilno poroko. Mi seveda ne moremo vedeti, koliko je resnice na teh zatrdilih, vendar mislimo, da hočejo gospoda se svojo namiš- ljeno samosvestnostjo le varati javnost.

V tej naši slutnji nas potrjuje tudi pi- sava klerikalnega lista „Magyar Allam“, ka- teri se je dosedaj valdar pokazal dobro po- učenega o mišljenju magnatov. Ta list trdi namreč, da magnatska zbornica pri prihod- njem glasovanju še z večjo večino vrše sa- kon o civilni poroki, kajti prihodnjega glosa- vanja se udeležijo tudi „veliko višji činitelji“. (Tu misli omenjeni list gotovo nadvojvode. Op. ured.)

V katoliškem draštvu v Sileinu je grof Zichy v navdušenem govoru zagovarjal svoje postopanje proti civilni poroki. Zbor je vpre- jel resolucijo v zmislu njegovih izjavanj. Isto- tako so v Stolnem Belemgradu priredili ve- like ovacije škofu Steinerju. To kaže, da ni vse „javno menenje“ na Ogrskem za civilno poroko, kakor trde židovski listi.

Kurt pl. Schlözer, bivši pruski poslanik pri Vatikanu, umrl je to dni. Bilo mu je 72 let. Schlözer je bil jeden najprematenejših diplomatov nemških.

Italija. V svoji poslanske komore dne 15. t. m. glasovali so v drugič o Prinettije- vem predlogu. (Glej veat „Italija“ v veče- nem izdanju „Edinosti“ z dne 15. t. m.) No, to pot zmagala je vlada, kajti le 113 posl. glasovalo je za predlog in 149 proti istemu. Umejo se, da je vlada že o tej priliki storila vse, kar je v nje moči, da si zagotovi ve- čino, kajti tu gre za nje obstanek. Ako bi bila propadla še v tem nebitvenem uvodu proračuna, kaj bi se utegnilo dogoditi še-le o finančnih prenosovah. — Valed te nove smage nastopil je Crispi nekako milostno-zmagovosno, izjavljajoč, da on sicer želi, da bi se na- daljevala razprava o proračunu za vojsko (predno se preide k finančnim naredbam), v ostalem pa prepusti komori, da sklene, ka- kor njej ljubo. Vapejel se je vladni predlog, da se v prihodnjem tednu v treh sejah re- šijo ostali proračuni in odobril se je dnevni red, po katerem se pozivlja vojni minister, da stavi v prvo poglavje proračuna za leto 1895/96 svoto 1,500.000 lir. — O drugem poglavju istega proračuna: „Nadzorniki in generali“ pa je nastal vihar v komori. Imbri- ani je namreč trdil, da razni generali alepa- rijo državo s tem, ker dobivajo po predpisu krmu za 5 konj, katerih pa nimajo. Vojni minister Mocenni je to tajil, a drugi poslanci dokazali so resničnost Imbrianijeve trditve. Nastala je strašna zmešnjava, koncem katere je zbornica odklonila vse predloge za varče- nje v vojski. — Blažena velesila!

Različne vesti.

† Andrej Jeglič. Dne 14. t. m. umrl je v Gorici za pljučnico g. Andrej Jeglič, mno- goletni uradnik dežel. odbora goriskega. Po- kojni bil je goriskim Lahonom trn v peti za- radi neustrašljivosti, s katero je priznaval slovensko svojo narodnost. Že se čujejo gla- savi v italijanskem taboru, da bi bilo le pravi- čno, ako pride sedaj na pokojnikovo mesto kot vodja deželnega računarstva Italijan, ne samo po imenu, ampak Italijan po duhu, ker je to mesto zasedal dolgo vrsto let — Slovenec. — Pokojniku bodi lahka zemlja in dal Bog, da dobi vrednega zastopnika.

Inozemsko odlikovanje. Policijska sveto- valca gg. Kristof Busich in Ivan Budin do- bila sta turški red „Ozaniye“ IV. reda.

Glavni zbor „Slovenske Čitalnice“ v Tr- stu moral se je preločiti od pretečene sobote na prihodnjo soboto, to je na 19. t. m. o b 8½ uri zvečer. Vse gospode ude vabi odbor Slovenske Čitalnice k udeležbi.

Za družbo sv. Cirila in Metoda darovali so „kroglarji“ v gostilni pri „Velikem oblaku“ v Škoduju jedno krono.

Primorsko planinsko društvo napravilo je za binkošne praznike izlet v Ljubljano in na Bled. Prišlo je nad 50 gostov iz hrvat- skega Primorja in Istre. V nedeljo popoldne je bil slovesen vsprejem na kolodvoru Ljub- ljanskem. Ob 1. uri je bil skupen obed v hotelu pri Maliču, katerega se je udeležilo

mного ljubljanskih odličnjakov. Tu je bilo čuti mnogo navduševalnih govorov, zlasti pa je raznel poslušalec govor g. dra. Tavčarja o domovinski ljubezni, katero ukoreninjeni oboe društvi. Na večer je bil koncert pri Ferlinca, drugi dan pa izlet na Bled.

Iz sv. Križa se nam piše: Pri nas imamo trgovca, ki ima na svoji prodajalnici tobaka italijansk napis — Vendita tabacchi. Res je sicer, da imamo tu mnogo nasprotnikov in celo nekoliko italijanskih podanikov, vendar bi pričakovali od moša, katerega poštujemo navadno kot narodnjaka, da ima na svoji pro- dajalnici slovenski napis. Valtic vsej agitaciji in vsem naporom italijanske stranke je sv. Križ in ostane — slovenska vas. Dolžnost nam je sicer, da smo uljudni s tujci, a še vedja nam je dolžnost, da spoštujemo sami sebe: svoj rod, svojo zemljo in svoj jezik. Ujldnost do drugorodnikov ne sme segati nikdar tako daleč, da bi pozabili sami nase. Za božjo voljo, kako nas bodo spoštovali in rešpektirali tujci, ako se sami ne spoštujemo?

Čast komur čast! Doznamo, da so se o zadnjem velikanskem požaru, ki je dne 9. t. m. nastal v skladišču lesa tvrdke Ljvadići v ulici Coroneo in uničil v nekoliko urah tudi zalogo lesa tvrdke Wisniker ter napravil mnogo škode na skladišču g. Mankoča, poleg gasilcev in vojakov posebno odlikovali s svojo neustrašljivostjo in neumornim delom naslednji finančni stražniki: nadstražniku g. Friserju se je treba v prvi vrsti zahvaliti, da požar ni uničil hleva na Mankočevem zemljišču, torej tudi ne hiše, h kateri je prizidan hlev; neumorno so delali v rešitev vsega, kar se je rešiti moglo nadstražnika gg. Gartman, Bekar ter stražnika Ažman in Nučič. Zatorej: čast komur čast.

Madjarski gostje v Trstu. Včeraj zjutraj prišlo je z brzovlakom z Reke v Trst kakih 70 pevcev madjarskega pevskega društva v Dobredinu. Tukaj ostanejo nekoliko dni, da si ogledajo mesto, potem se odpeljejo v Be- netke.

Ljudsko predavanje. Nocoj ob 8. uri prične prof. Emanuel pl. Job v veliki borzni dvorani predavanje o „Magnetizmu“.

Predilnica v Ajdovščini. V poslednji št. „Primorca“ čitamo, da bodo Ajdovski pre- dilnico zopet gradili, toda še-le prihodnje spo- mlad. Nova predilnica bo de baje le pritična s svetlobo od zgoraj, kakor je n. pr. predil- nica v Ronkah.

Prednaznanilo. „Slovensko bralno in pev- sko društvo v Boljunci“ priredi dne 27. t. j. zadnjo nedeljo t. m. veliko veselico s petjem, godbo, deklamacijo, dramatično predstavo itd. K obilnej udeležitvi iste še sedaj najljub- nejše vabimo. Odbor si po možnosti priza- deva, da čim bolje ugoti došlim. V to svrhu preskrbel je krasno dvorano, lep primeren oder, a potrebno garderobo naročil je narav- nost iz Ljubljane. Posebno opozarjamo na to, da se bo de omenjenega dne predstavljaj „Uskok“, vesela igra v enem dejanji. Natančni vepored in druge podrobnosti objavi pričet- kom bodočega tedna odbor.

Poskušeni samomor. Ta tržaška kuga pri- čela se je širiti celo na otroke. Včeraj se je zastrupila s karbolno kislino 13 letna Lujza Tamburlin, stanujoča v ulici della Valle št. 3, ker jo je nje mati nekoliko okregala. Mati je pravočasno opazila otrokovo nakano in od- peljala svojo dete na zdravniško postajo, kjer so mu izprali želodec. Nekoliko dni seveda bo de morale nespametno dete premišljevali v postelji o dobrih in slabih pijakah.

Sodnijske. 30letni trgovski agent Anton Sigon iz Trsta dobil je včeraj 5 mesecev težke ječe, ker je izneveril svojemu gospo- darju E. Watzeku svoto 492 gld. — Včeraj sta stala pred sodiščem 20letni Ferdinand Rigotti iz Rovereta in 25letni Ivan Ukmar iz Trsta, oba kovača, zatožena poskušene tatvine in javnega nasilstva. Stražarja Iskra in Leitner zasačila sta ju namreč po noči na 7. marca t. l., ko sta skušala navrtati vrata prodajalnice jestvin tvrdke Jakob Satti v ulici Cologna. Preiskava je dokazala, da sta za- jeta tatova ulomila tudi po noči na 21. febru- varja t. l. v prodajalnici Marije Vittorelli v ulici Giulia, kjer sta si prižgala plin in mirno stikala po predalih. Prepodil ju je, kakor smo bili sporočili svojočasno, trgovski agent Matej Robec, ki prenočuje v prodajalnici in o tej priliki ostavil je Rigotti svojo suknjo v Robcevih rokavh, toda kmalo se je vrnil po njo, grozeč se nevarno Robecu, ako mu je ne izroči. Oba sta odločno tajila svoj zločin,

Rigotti je tudi zahteval, da naj preišče po- sebna komisija, da-li se bila vrata navrtana zares z istim svedrom, kateri se je našel v njegovem žepu. Sodišče je pristalo na to za- htevanje in zatorej se preložiło razpravo. — 30letni Ivan-Marija Sigon iz Sv. Ivana dobil je dne 15. t. m. radi javnega nasilstva 3 me- sece ječe. Vzrok obtožbi in obsodbi bil je ples dne 16. aprila t. l. v gostilni „Aurora“ na Vrdeli, med katerim je Sigon nadlegoval nekatera dekleta, valed česar ga je stražar Zek odstranil s plesišča. Sigonu seveda to ni bilo po volji in v kratkem se je vrnil na ples. Stražar ga je prijel za roko in ga po- sval, da naj gre domov, na kar je odgovoril Sigon s silnim sunkom v prsi stražarju, da so istega par dni bolela rebra.

Dve in dvajset let zaprt v kleti. Pred dve in dvajsetimi leti je zginil v nekem mestu na Portugalskem neki dvajsetletni deček. Nitjer ga ni bilo mogoče najti. Stariši so obljubovali velike svote tistemu, ki ga najde. Ta deček pa je imel mačeho in je bil po svoji rajni materi posestnik velikega premo- ženja. Ker pa je imela tudi mačeha svojega sina, pregovorila je moša, da sta starejšega sina zaprla v klet in razglasila, da se je zgubil. Tako je bil ta revež zaprt celih dvo in dvajset let. Skozi malo linico sta mu da- jala vsak dan malo hrane. Pred nekaterimi tedni je ta mačeha za smrt sbolela; tedaj je povedala svojo nečloveško hudobijo. Njen moš pa je že pred leti nenadoma umrl, ko je s konja padel in se ubil. Rešili so dečka kot štiri in tridesetletnega moša; bil je stra- horito zlelan; čudno jr, da je še vedno znal brati in je bil pri polni zavesti. Mačeha kasen ni mogla zadeti, ker je kmalu potem umrla.

Policijske. Dne 15. t. m. prišli so stra- žarji na Acquedotto 14letnega Frana Čeho- vina, ker se je klataril po Trstu, a bil je že večkrat zaprt zaradi potepanja. — G. Man- koč prijavil je komisariatu v ulici Scussa, da so mu ukradli neznani tatovi mod poša- rom dne 9. t. m., ko so izpraznili gasilci nje- govo hišo na pogorišču, 2 okvirja za fotogra- fije, jeden par jelenovih rogov in jedno citre v skupnej vrednosti okolo 55 gld. — 40letno zasebnico Ano S. zasačili so v Benedettichevi mesnici na trgu Sv. Ivana, ko je ukradla komad telotine, vreden 40 nvč. Na policiji zasliali so jo na zapisnik in jo pustili na prosto, dokler jo ne pokličejo na odgovor.

Koledar. Danes (17.): Paškal, spozn.; Ubald, šk. — Jutri (18.): † Kvatro. Srečko (Felika). — Prvi krajev. — Soluce iside ob 4. uri 31 min., zatoni ob 7. uri 23 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 15.5 stop., ob 2 pup. 20 stop.

Loterijske številke, izrečane 16. t. m. V Pragi 16, 18, 11, 51, 79.

Najnovejše vesti.

Dunaj 16. Nj. Vel. cesar podelil je mi- nistroma dr. Plenerju in Madej- skemu naslov tajnih svetovalcev.

Dunaj 16. V jutrajnji seji poslanske zbornice bo de stavljen poslanec Pernerstorfer nujni predlog, zahtevajoč, da se dovoli pre- mogarjem 8 urno delo in da se jim dovoli osnovati zadruga v varstvo svojih interesov. Zajedno hoče zahtevati državno podporo za žrtve v Muravski Ostrovici.

Dunaj 16. Danes zjutraj prišli so na delo skoraj vsi štrajkujoči zidarji.

Budimpešta 16. (Poslanska zbornica). Ministrski predsednik dr. Wekerle je izja- vil, da vlada ne odstopi od svojega stališča gledé zakonske preosnove ter je predlagal, da se jutri razpravlja o prijavi magnatske zbornice gledé nje glasovanja. Zbornica vspre- jela je ta predlog soglasno.

Budimpešta 15. Truplo pokojnega pred- sednika zbornice magnatov, Vaya, blagoslo- vilo se je v prisotnosti zastopnika cesarjevega, ministrov, dostojanstvenikov, poslancev in članov akademije. Mrlica so prepeljali zvečer v Alao-Casleso.

Budimpešta 15. Ker je bil ministrski predsednik dr. Wekerle izjavil, da se vlada ne umakne s svojega stališča gledé civilnih porok ker računa na veliko večino v poslans- ki zbornici in na javno menenje, zbralo se je do 800 dijakov v posebno posvetovanje, v kojem so vsprejeli resolucijo, da naj se po- polnoma preosnuje zbornica magnatov in sicer na demokratiški podlagi. — Nacijonalna, ne- odvisna stranka in stranka 48letnikov osta- nejo gledé civilnega zakona na svojem prej- anjem stališču.

Zagreb 15. Pod predsedatvom sabskega predsednika Gjorgjeviča posvetovali so se danes poslanci o izletu v Budimpešto. Opo- zicija odklonila je udeležitev.

Trgovinski brzojavi.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 6 76—6 78, za jesen 7 02—7 03. Koruza za julij-avgust 4 95 do 4 96. Oves za jesen 5 58—5 60. RA 5 45—5 50.

Pšenica nova od 77 kil. f. 6 85—6 90, od 78 kil. f. 6 95—7 —, od 79 kil. f. 7 05—7 10, od 80 kil. f. 7 10—7 20, od 81 kil. for. 7 20—7 25.

Ječmen 6 55—6 58; proso 3 90—4 30. Silne ponudbe pšenice malo poprašenjanja; Cene padajo neprestano, padle zopet za 5 novč. Otrobi: kupčija mlačna, popolnoma zanemarjena. Oves 10 nč, koruza 6 nvč. cenoje. Na trgu v obče velik pol-m. Vreme lepo.

Praga. Nerafinirani sladkor: bolje. Za maj 15 55. Nova roba september 14 95.

Havra. Kava Santos good average za maj 101 —, za september 98 —, mlačno.

Hamburg. Santos good average za maj 82 25, september 77 75, december 72 —, mirno.

Dunajska borza 16. maja 1894.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	98 55	98 45
„ „ v srebru	98 35	98 30
Avstrijska renta v slatu	120 80	120 45
„ „ v kronah	98 —	97 95
Kreditne akcije	354 90	355 35
London 10 let.	125 25	125 20
Napoleoni	9 97½	9 96
100 mark	61 30	61 30
100 italj. lir	44 70	44 65

Objava.

Na občinski zvezni poti ob potoku „Mo- čilnik“ iz vasi Otošče v kat. občini Dolenjvas proti vasi Lonice-Sč. Vid na Vipavskem, na- praviti je popolnoma nov sidan most in se- dem podpornih stov.

Delo cenjeno je na 359 f. 43 kr. Zidarski podjetnik, kateri bi hotel pre- vzeti to delo, zglasiti se zna v 14 dneh pri šupanji v Dolenjvasi, kjer se nahaja tudi stavbeni načrt in prevdare stroškov.

Županstvo Dolenjvas pri Senoščah dne 14. maja 1894.

Gostilna „All'Antico Moro“

ulica Solitario 12, (po domače pri „Trvačkovecu“), prodaja črna in bela vina prve vrste iz prealnih in dornberških vinogradov, in sicer: domače črne po 32, belo po 36, modra frankinja po 40 in črno kravko po 40 nč. liter. Izvratna kuhinja. — Držeč se gela: „Rajak k rajaku“, priporoča se podpisani za obil obisk.

Anton Vodopivec, gostilničar.

Svoji k svojim!

Po neverjetno niskih cenah vdobe so nova vsakovrstna

KOLESA (bicykle)

(Model 1894.) na operaki novi costi št. 18 blizo tovarne piva. Jamči se za vanko kolo 12 mesecev, kdor ne zna voziti nauči se ga brezplačno. Politijsa se na deželo in na vse kraje. Cene so:

The favorite I. gld. 98 —
I. Gushion gld. 108 —
IV. pnevmatična gld. 160 —
V. „ „ 16 kg. gld. 170 —
Naumann's Germania VII. 14 kg. gld. 280 —
Naumann's Germania je najboljša kolo na celem svetu, a v drugih krajih stane 280 gld.

Gostilna „Štoka“

staroznana pod ime- polg kavarne „Fabris“, priporoča so Slovencom v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina istotako je kuhinja izvratna. Prodaja tudi vino na debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

Mlekarna Frana Gržine

iz St. Petra na Notranjem (Via Campanile v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno oprano mleko po 14 kr. liter so- doarodno iz St. Petra, svoja (frišna) smotana.

Martin Krže,

Piazza S. Giovanni št. 1. ima trgovino z mnogovrst- nim lesnim, tolesnim in lončnim kuhinjskim orodjem, platenino itd. Cl.

Kavarni „Commercio“

in „Tedesco“ v ulici Caverma, glavni shajališči tržaških Slo- venov vseh stanov. Na razpolago so časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Sorli, kavarar.

Gostilna Josipa Katalana v Rojanu,

„Pri dvajsetih murvah“, pri- poroča so slavnemu slovenskemu občinstvu za obilen obisk. — Točila so bodo samo do- domača izvratna vina. 104 25

ROJANSKO POSOJILNO IN KONSUMNO DRUŠTVO

vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Rojanu pri Trstu priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato pre- skrbljeno

prodajalnico jestvin

(v ulici Belvedere št. 8) pristopno zadržanikom in nezadržanikom, koji prvi so deležni letnega čistega dobička. Priporoča tudi svojo

društveno krčmo v Rojanu

(poprej Pertotova) 10 minut oddaljeno od mesta, z obširnimi senčnatim vrtom in dvomi dvoranami, kjer se točijo izborna domača vina, teran, pivo v steklenicah itd. Točna postrežba s gor- kimi in miznimi jedili. Priporoča tudi svojo

mesnico

v Rojanu (poprej Pertotova) kjer se prodaja goveje in telečje meso, po naj- nižjih tržnih cenah Priporoča so slavnemu ob- činstvu in udom.

Novi člani

se še vedno sprejemajo ob uradnih urah vsak četrtek od 6—7 ure zvečer in ob nedeljah od 9—10 ure predp. 104—5